
Saksnr: 2020/73818-2
Saksbehandlar: Kari Steinsland

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Hovudutval for samferdsel og mobilitet		23.03.2021
Fylkesutvalet		26.03.2021

Pilot autonom buss i Førde

Forslag til innstilling

Fylkesutvalet godkjenner gjennomføring av pilot autonom buss i Førde. Kostnader til gjennomføring av pilot vil bli dekket innanfor budsjettet til løyvingnivå buss 2021 sitt budsjett.

Samandrag

Som det tidlegare er orientert om (SAMO, RS 73818/2020) har Skyss jobba saman med Høgskulen på Vestlandet, Helse Førde og Sunnfjord kommune for å få i gang ein pilot for autonom buss i Førde. Piloten skal sikra innovasjon og læring om autonomi og om reaksjonen til publikum på sjølvkøyrande køyretøy. Piloten skal òg vere med å marknadsføra Studentbyen Førde og støtte opp under teknologiutdanningar ved Høgskulen på Vestlandet, Campus Førde. Det er derfor etablert ei brei samansett prosjektgruppe for å sikra brei involvering og felles læring.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Håkon Rasmussen
fylkesdirektør

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Våren 2020 tok Sunnfjord kommune, Høgskulen på Vestlandet og Helse Førde initiativ ovanfor fylkeskommunen for å få vurdert eit lokalt transporttilbod for studentar og andre reisande, mellom sentrum og Ytre Øyrane i Førde. Ytre Øyrane er eit gammalt verftsområde i Førde som no er under utvikling. Her har Høgskulen på Vestlandet, i samarbeid med Fagskulen i Sogn og Fjordane, etablert Campus Verftet. Dette er ei større satsing på laboratoriumsfasilitetar for høgskulen.

Campus Verftet er lokalisert i eit område som er under utvikling og der det ikkje finst eit kollektivtilbod i dag. Området vil og få eit nytt leikeland og ein ser for seg inntil 30.000 årlege besøkande til dette leikelandet. Leikeland var planlagt opna august 2021. Opning er no flytta til januar 2022. Området er og attraktivt for etablering av verksemder og det er fleire næringsaktørar som har sine kontorfasilitetar her. I området ligg store bedrifter som avishuset Firda, BKK, Eninvest og ein stor vidaregåande skule. Transport til og frå området skjer i dag i hovudsak i privatbil. Området har i dag relativt stor biltrafikk, også med tungtransport.

I samband med opning av Campus Verftet i november 2020, oppstod det eit transportbehov mellom to Campus, Campus Vie og Campus verftet i Førde. HVL, Helse Førde og Sunnfjord kommune håpar å kunne legge til rette for å knyte desse to områda saman med eit hensiktsmessig kollektivtilbod. Delar av strekninga har eit godt transporttilbod i dag, og er derfor vurdert utanfor dette prosjektet. Då HVL på Campus Verftet har ein ny studieretning innanfor teknologi, blei det tidleg i prosessen konkludert med at initiativet skulle konsentrere seg om autonom buss.

Mobilitet i Sunnfjord kommune

Sunnfjord kommune har starta eit prosjekt kalla Mobilitetsstrategi for klimavenleg og aktiv transport, som skal legge til rette for berekraftig mobilitet i kommunen innan 2030. Strategien er tenkt vedteken i kommunen som eit grunnlag for den nye kommuneplanen som skal på plass i løpet av 2021. Ein viktig del av strategiarbeidet vil vere transformasjonen av Førde frå Bilbyen, via Sykkkelbyen til MobilitetsbyenFørde2030. Pilotprosjektet for autonom buss vil vere eit høve til å introdusere autonomi og mobilitet for sunnfjordingen, og vere med på å skape haldningar og perspektiv for den vidare satsinga på mobilitet.

Det er også eit langsiktig mål å kunne oppfylle "kongstanken" som er bakgrunnen for heile prosjektet, altså eit godt transporttilbod for studentane mellom Campus Vie og Campus Verftet. Campus Vie er samlokalisert med Sentralsjukehuset, så den vil og løyse ut eit betydeleg betre transporttilbod for Helse Førde. Pilotruta skal bidra til å skape læring og nye idear om korleis autonome ruter kan bidra til eit best mogleg rutetilbod på denne og andre strekningar i Førde by.

Utvikling av mobilitet i Vestland fylke

Gjeldande planer og strategier omtaler i liten grad innovasjon og ny teknologi som autonomi. Skyss har derfor valt å knytte mål for denne piloten opp mot Utviklingsplan for Vestland 2020 - 2024.

Mål 1, Vestland som det leiande verdiskapingsfylket og nasjonal pådrivar for eit regionalisert og desentralisert Noreg

Kunnskap og kompetanse er avgjerande for verdiskapinga og konkurransekrafta til Vestlandet. Globalisering og rask teknologiutvikling gjer at det opnar seg nye utfordringar og moglegheiter i høgare tempo enn før. Det er ikkje lenger nok å planlegge for dagens behov, vi må ha god oversikt over kva endringar som kjem og vere kompetent til å møte dei på ei samfunnstenleg måte. Pilotprosjektet for autonom buss i Førde vil bidra til å bygge kompetanse på eit område i rask utvikling. Piloten er eit samarbeidsprosjekt mellom fylkeskommunen, kommunen, høgskulen, Helse Førde og lokalt næringsliv. Dette bidrar til samarbeid og læring på tvers av aktørar og ansvarsområde. Praktisk erfaring gjennom pilotering kan vere ein svært effektiv måte å skaffe ny kompetanse til organisasjonane og bidrar til god utnytting av kapasitet.

Mål 2, Klima og miljø som premiss for samfunnsutvikling

Det grønne skiftet betyr omstilling til eit samfunn der utvikling og vekst skjer innafor tolegrensa til naturen. Digitalisering, elektrifisering og autonomi heng saman. Pilot for autonom buss vil og vere

elektrisk og bidrar på den måte til grøn mobilitet i testperioden. Piloten er og et svært synleg bidrag i pågåande endring mot eit grønare samfunn i Sunnfjord.

Mål 3, Lokalsamfunn som ramme for gode kvardagsliv

Digital infrastruktur i kommunar som ligg mindre sentralt, og har låg folketals- og næringsvekst kan befolkninga oppleve avstandsulempar i tenestetilbod og næringsliv. Vestland skal motverke dette gjennom nyskaping og innovasjon. Bruk og utvikling av ny digital teknologi og infrastruktur er ein del av løysinga for å fremje nye mobilitetstenester til nytte for brukarane. Førde er kommunesentrum og sentrum for den nordlege delen av Vestland fylke. Regionen er svært avhengig av privatbil i transportkvardagen. Digitalisering, elektrifisering og autonomi heng saman og vil på sikt kunne bidra til eit betre tilbod og meir effektiv kollektivtransport. Med Sunnfjord kommune sitt engasjement og fokus på å endre Førde til Mobilitetsbyen Førde2030, er denne regionen ein god stad å starte pilotering av autonomi.

Kostnader i pilot

Prosjektet har kartlagt ulike ruter som kan vere eigna for autonom buss. Valt område manglar eit kollektivtilbod i dag og omfattar kommunal veg utan fortau. Ein autonom buss på strekninga vil bidra til trygg transport for barn og unge til og frå Campus og leikeland. Bussen vil og binde saman rutebilstasjonen i Førde og anna kollektivtransport med området på Ytre Øyrane. Vi ser og eit behov for eit permanent transporttilbod og etter evaluering bør det vurderast om tilbodet skal forlengast som pilot eller etablerast permanent.

Finansiering av pilot

Ramma for prosjektet vil ligge mellom 1,7 - 3 MNOK. Så langt i prosjektet har kostnadane blitt delt mellom Skyss, Sunnfjord kommune, Sunnfjord Utvikling, HVL og Helse Førde. Skyss vil dekke sin del av kostnadene innanfor budsjett for 2021.

Tidshorisont for pilot

Prosjektet jobbar no med tilrettelegging av pilot og er i dialog med marknaden for leveransar av autonom transport. Dersom finansiering fell på plass planlegg ein for oppstart av pilot sommaren/hausten 2021. Planen er at oppstart skal samanfalle med at studentane kjem tilbake til Campus verftet og opning av nytt leikeland. Det vert planlagt for pilot i 4 månader, med mogleg forlenging til inntil 7 månader.

Det vert lagt opp til ei evaluering rundt årsskifte 2021/2022. I budsjettprosess for 2022 må ein vurdere mogelegheit for vidareføring av denne eller tilsvarande pilot i 2022.

Organisering av arbeidet

Prosjektet og piloten vil bli gjennomført i tett samarbeid med Sunnfjord kommune, HVL, Helse Førde, lokalt næringsliv, Skyss og MUST. Sunnfjord kommune har hovudansvar for dialog med vegmyndigheiter og vil saman med HVL og Helse Førde, legge til rette for god dialog med brukare og næringsliv. MUST bidrar med mobilitetskompetanse og piloteringskompetanse inn i prosjektet og vil ha et særskilt ansvar for evaluering og kunnskapsdeling.

Vedtakskompetanse

Fylkesutvalet tek avgjerd i alle andre saker der avgjerdsmynde ikkje ligg til anna organ, og der saka ikkje er av prinsipiell betydning for fylkeskommunen si verksemd, jfr pkt 2.1.7. i fullmaktsreglementet

Vurderingar og verknader

Økonomi: Tiltaket vert finansiert innanfor budsjettet til løyvingsnivå buss for 2021.

Klima: Tiltaket er ein pilot og bidrar ikkje straks til endring i grønare retning. Pilot bidrar til læring og grøn omstilling på sikt.

Folkehelse: Tiltaket skal bidra til innsikt i ny teknologi og forståing for autonomi for befolkninga i Førde

Utviklingsplan for Vestland 2020-2024 (Regional planstrategi): Tiltaket støtter utviklingsmål i Vestland fylkeskommune sin utviklingsplan slik det er referert til over.

Konklusjon

Fylkesrådmannen rår til at det vert gjennomført pilot med autonom buss i Førde slik det kjem fram i saka. Tiltaket støtter opp under mål 1 i Utviklingsplan 2020 til 2024 med fokus på forskning, innovasjon og internasjonalisering. Kostnader til gjennomføring av pilot vil bli dekkja innanfor Skyss sitt budsjett, løyvingsnivå buss. Fylkesrådmannen legg særleg vekt på at dette er eit tiltak som er initiert lokalt, og som vert støtta av kommunen, HVL og Helse Førde.